

53665

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİNEMA-TV ANA SANAT DALI

YÜREĞİNİN AYAKLARI

SANATTA YETERLİK
TEZİ

A. GÜLÜMSER ŞAVK BELKAYA

DANIŞMAN
PROF. DR. ZAFER DOĞAN

53665

İSTANBUL - 1996

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ÖZET

Ülkemiz genelinde, farklı özellik ve derecelerde 7 milyona yakın özürlü kişi bulunduğu varsayılmaktadır. Yani ülke nüfusunun %10'nu özürlü insanlar oluşturuyor. Bu insanların ülkemiz şartlarında ekonomik- sosyal özgürlükleri olmadığı gibi, gereken değer de verilmemekte üstelik acıma duygusu ile bakılmaktadırlar.

Biz bu projeyi ele aldığımızda, özürlülerin sorunlarını, iç dünyalarını, çözüm önerilerini, mesajlarını, farklı bir bakış açısıyla; kendini örnek bir özürlü olarak yetiştirmeye çalışan, yaşama güleriyle ve umutla bakan, onu dolu dolu yaşamak isteyen GÜLÇİN ERDİŞ'in kişiliğinde vermeye çalıştık.

Kısaca özetlersek, özürlü insanların sağlıklı insanlardan farklı olmadığı onların da , uğraşları, beklentileri, hedefleri olduğu, yaşamdan keyif ve tad aldıkları üstelik bunları, ayakları yerine tekerlekleri olduğu halde yapabildiklerini vurgulamaya çalıştık.

SUMMARY

It is assumed that there are around 7 million paralyzed people with various degrees in our country. In other words 10% of our population is paralyzed peoples. These people do not have their social and economic freedoms and they are considered in a pitiable condition.

We tried to present the problems , solution proposals , inside worlds and messages of the paralyzed people from a different point of view in this project. It was in the personality of GÜLÇİN ERDİŞ , who tries to develop herself as a paralyzed people and enjoys the life with a smiling face and full of hope.

Briefly , we tried to emphasize that , paralyzed people is not different from the normal individuals , they works, expectations, and goals, they try to enjoy the life with the wheels they have instead of the legs.

YÜREĞİNİN AYAKLARI

Senaryo : A. Gülümser Şavk Belkaya

Yapım : A. Gülümser Şavk Belkaya

Yönetim : A. Gülümser Şavk Belkaya

Tür : Belgesel

Süre : 10 - 15 dak.

Format : Hi 8

Yapım yılı : 1996

Yapım yeri : İstanbul

AMAÇ:

Günümüzde Belgesel Film , yeryüzünün herhangi bir yerindeki insanların sorunları,gerçek kişilikleri , yaşam biçimleri, dünyaya bakış açıları üzerine çağdaş, gerçekçi,dürüst, açık bir yorumda bulunmak üzere, ciddi bir girişim yapan her çalışmayı kapsar.

Belgesel Film çalışmamın, gerçeği irdelemede üç temel yaklaşımı vardır;

1 - Gerçeği açıklama 2 - Gerçeği öykünme 3 - Gerçeği soruşturma

Biz bu önyargıdan yola çıkarak , bir bedensel özürünün yani halk dilinde bir " Sakatın " yaşama bakışını, tavrını, kapasitesini herhangi bir yoruma ve de öykünmeye yer vermeden , duygusal sömürüyü gözardı ederek gerçekçi bir şekilde sunmayı kendimize görev edindik.

SİNOPSİS

Radio İstasyonunda:

Bir radyo istasyonunda kayıt kumanda odası. Yapılacak sohbet programının canlı yayına hazırlanışı. Teknik görevlinin son kontrolleri, spiker ve konuğuna uyarıları.

Özürlü kişinin tanıtımı:

Canlı yayınla birlikte, film konumuz özürlü kişinin, yaşamından önemli kesitler. Fotoğraflarla geriye dönüş.

Özürlü kişinin ev yaşamı:

Özürlü kişinin evdeki yaşamı, uğraşları. Tek başına yaşama isteği ve nedenleri. Ev ortamından değişik görüntüler.

Özürlü kişinin duygusal yaşamı:

Özürlü kişinin aşka ve karşı cinse ilişkin görüşleri, beklentileri. Park ve deniz kenarında yapılan gezintiler.

Özürlü kişinin karşılaştığı zorluklar:

İnsanların bakış açısı, özürlüye yönelik düzenlemelerin, çalışmaların azlığı, pazar alış-verişleri, ulaşımında karşılaşılan güçlükler.

Özürlünün eğitim ve iş sorunları:

Özürlülere yönelik eğitim olanaklarının azlığı, buna bağlı iş olanaklarının azlığı. Dernek çatısı altında bu tür sorunlara çözüm arayışı.

Özürlünün yaşam hakkı:

Özürlülerinde yaşamdan zevk ve tad alma, yaşama katılma istek ve hakları.

ÖNCEKİ ÇALIŞMALARLA BAĞLANTISI

Bu çalışmamızda önceki çalışmamız gibi kısa metrajlı ve belgesel.

Amaç bölümünde de açıkladığımız gibi, Belgesel Filmin gerçeği irdelemede üç temel yaklaşımı vardı ;

- 1 - Gerçeği açılama ,
- 2 - Gerçeği öykünme ,
- 3 - Gerçeği soruşturma

Görüldüğü gibi bu üç temel yaklaşım sınırlı kısıtlayıcı ve dürüst, yorum gerektirmeyen açık bir yöntem izlemeyi gerektirmektedir, Bu nedenle kalıcı ve bilgilendirici olmayı savlayan bu türde film yapma isteği, seçtiğimiz konunun , doğası gereği toplum tarafından yeterince bilinmemesi ya da yanlış bilinen bazı yargıların yeniden gözden geçirilmesi gereğinden doğdu.

ÖN YAPIM VE

YAPIM SONRASI KARŞILAŞILABİLECEK SORUNLAR

Ön yapım aşamasında önemli bir sorunla karşılaşacağımızı sanmıyoruz.

Çünkü , seçtiğimiz tür nedeniyle çalışacağımız tüm mekanlar doğal mekanlar olacaktır , ayrıca yeni bir düzenleme , farklı ve detaylı bir aydınlatma için fazladan araç ve gerece gereksinme duymayacağız.

Yapım sonrası ise var olan bağlantı ve olanakları değerlendirmeyi düşünüyoruz.Biz bu çalışmayı Hi8 formatında gerçekleştirip , montaj aşamasında ise Betacam formatına aktarıp , Betacam formatında kurgulamayı düşünmekteyiz.

Daha sonra da VHS tez teslim kasetlerine aktaracağız

Filmimiz öykünmece bir çizgi izlemediğinden , dublaj ve senkron gibi bir sorunumuz olacağını sanmıyoruz.

YAPIM AŞAMASINDA

GEREKLİ MALZEME VE UNSURLAR

Yapım aşamasında , tür ve konumuz gereği , özel bir ışık veya özel bir efekt gerekmediğinden , bunları sağlamak için fazladan araç ve gerece gereksinme duymayacağız .

Bununla birlikte , konumuz gereği (Bir bedensel özürünün yaşamı) ulaşım ve seri hareket etmede bazı aksaklıklar yaşanabileceği beklentisinde olabiliriz

YAPIMIN

MALİ PROFİLİ

Böyle bir yapım için herhangi bir kuruluş veya kişiler ile mali bağlantı içine girmeyi düşünmüyoruz. Kendi kişisel olanaklarımızı kullanmayı düşünüyoruz.

Bununla birlikte gerek kamera kullanımında, gerekse montaj aşamasında özel yardımlar alabileceğimizi umarak, düşük bir mali profile sahip olmayı hedeflemekteyiz

OYUNCU KULLANIMINDAKİ ZORLUKLAR

Filmimiz türü gereği dramatik öğeler gerektirmese de, filmimize konu olan kişinin, bir bedensel özürlü olması ve bu kişinin kamera karşısına ilk kez çıkıyor olması başlangıçta bazı zorlukları yaşayabileceğimizi düşündürüyor.

Özründen dolayı rahat hareket edemeyeceği, doğal davranamayacağı ilk akla gelenler. Bu nedenle ilk etapta kişimizi rahatlatacak, olayın stresini atmasını sağlayacak bir atmosfer yaratmalıyız.

Bunun için yakın çevresinden birkaç kişiyi yanında bulundurmaya, fazla yönetsel bir yönlendirmede bulunmadan, onun yaşam içindeki doğal tavırlarını tesbit edebileceğimiz yumuşak ve dingin bir yöntem izlemeyi düşünmekteyiz.

Kendi alıştığı mekanların, kişilerin, alışkanlıkların dışına çıkarmadan olabildiğince objektif bir çizgi tutturmayı umuyoruz.

YAPIM SONRASI

DEĞERLENDİRMELER

Filmimizin bitiminden sonra küçük de olsa bazı gösterilere katılarak kitlelere ulaşmasını, konusu gereği yararlı olacağını düşünmekteyiz.

Ayrıca çeşitli kuruluş ve özel Televizyon kanalları ile bağlantı kurup, satış ve gösterim hakkı almayı ve sonuçta elde edilecek geliri, Kadıköy Sakatlar Derneğine bağış olarak hibe etmeyi düşünmekteyiz.

SAKAT HAKLARI BİLDİRİSİ

Sakat hakları bildirisi ‘‘Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’ nun İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin devamında yer alan 9 Aralık 1975 tarihli Sakat Hakları Bildirisi, sakat kişilerin topluma üretken bireyler olarak katılmaları konusunda olduğu kadar, toplumun sakatlara karşı yükümlülüklerini de saptamaktadır. 3447 nolu bu bildiri şöyle;

- 1- Kişisel yada sosyal yaşantısında kendi kendine yapması gereken işleri, herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlara SAKAT denir.
- 2- Sakat kişiler bu beyannamede ileri sürülen haklardan yararlanacaktır.

Bu haklar sakat kişinin yada ailesinin sahip olduğu ırk, renk, dil, din, siyasal yada diğer fikirler, milliyet ya da sosyal köken, varlık ve doğum gibi konularda hiç bir ayrıcalık gözetilmeden, dünyada bütün sakat kişilere tanınmıştır.

- 3- Sakat kişinin onuruna saygı gösterilmesi, onun en doğal hakkıdır. Sakat kişilerin sakatlık veya noksanlıklarının nedeni, durumu ve ciddiyeti ne olursa olsun aynı yaştaki sakat olmayan arkadaşlarının sahip oldukları düzgün yaşam koşullarına sahip olmak haklarıdır.
- 4- Sakat kişiler aynı medeni ve siyasi haklara sahiptirler. Akıl hastalarının hakları bildirisinin 7. maddesinde bu hakların sınırlandırılması ya da kaldırılması ile ilgili hükümler ayrıca belirtilmiştir.
- 5- Sakat kişilerin kendi kendilerine yeterli olmalarını sağlayan önlemler alınmalıdır.
- 6- Sakat kişiler, tıbbi , psikolojik ve fonksiyonel tedavi hakkına sahiptirler, protez ortopedik uygulamalar , tıbbi ve sosyal rehabilitasyon çalışmaları, eğitim, mesleki eğitim, staj ve rehabilitasyon, yardım, dayanışma, plasman hizmetleri, sakat kişinin becerilerini hızlandıracak diğer bütün faaliyetler bu maddenin kapsamına dahildir.
- 7- Sakat kişiler ekonomik ve sosyal haklara , düzgün hayat standardı hakkına sahiptirler. Ayrıca yeteneklerine göre bir iş sağlamak, yararlı , verimli ve karlı bir işe girişmek veya bir ticaret birliğine üye olmak gibi haklara sahiptirler.
- 8- Ekonomik ve sosyal planlamaların bütün evrelerinde sakatlar, özel ihtiyaçlarının daimi düşünülmesi ve gerçekleştirilmesi gereken kişiler olarak nitelendirilmelidir.

9- Sakat kişiler aileleri ile veya evlat edinen kişiler ile birlikte yaşama ve her türlü sosyal, yaratıcı ve eğlendirici faaliyete katılma hakkına sahiptirler. Hiç bir sakat kişi, ikamet ettiği çevre itibariyle , durumu veya gelişmesi için gerekli isteklerinden başka bir ayrıcalığa tabi tutulamaz. Eğer bir sakatın muhakkak bir müessesede veya çevrede kalması gerekiyorsa, o zaman bu çevrenin , yasıtlarının kaldığı ve yaşadığı çevreye mümkün olduğu kadar yakın olması gerekir.

10- Sakat kişiler her türlü istismardan, ayrımcı, kötüye kullanılabilir ve haysiyet kırıcı yasa ve davranışlardan korunmalıdır.

11- Sakat kişiler , gerektiğinde varlıklarının ya da mallarının korunması için yeterli yasal yardım sağlamaya muktedir olabilmelidirler. Eğer adli durum kendi aleyhlerine gelişirse o zaman bu kişinin beden ve zeka durumu tam olarak dikkate alınmalıdır.

12- Sakat kişiler hakları ile ilgili her konuda , her zaman kendilerine ait kuruluşlar ile iştişare de bulunabilmelidirler.

13- Bu beyanname de yazılı olanaklar, mümkün olan her türlü vasıta ile sakat kişilere ve ailelerine tam olarak duyurulmalıdır.

Birleşmiş Milletler genel kurulunun 20 Kasım 1959 da kabul ettiği çocuk hakları bildirisinin 5. maddesinde şöyle denilmektedir:”Bedenen, zihnen ve sosyal özürli olan çocuklara, durumlarının gereğine uygun özel muamele yapılmalı , özel eğitim ve bakım sağlanmalıdır.”

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ TÜZÜĞÜ

Fasıl 1.

Madde 1: Derneğin Adı ve Merkezi

Derneğin adı, Türkiye Sakatlar Derneğidir. Dernek genel merkezi İstanbul'da olup il sınırları içinde gerçinde adres değişimi genel merkez yönetim kurulunun ilgili mercilere gerekli bilgi vermesi ile yapılır.

Madde 2: Derneğin Konusu ve Amacı

1. Hareket organlarından kol, bacak, omurgalarından sakat olan kişileri kapsar
2. Dernek aşağıda belirtilen amacı gerçekleştirmeye çalışır.
 - a) Yüksek tahsil ve okul çağında bilhassa mecburi ilköğretim zorunluluğunda olan üyelerin ve sakatların okul, yurt, beslenmeleri ile ilgili çalışmalarda bulunmak sakatlar için eğitim ve öğretim konularında burs imkanları aramak
 - b) Sakatlanmaları önleyici tedbirlerin alınmasına yardımcı olamak ve sakatların yaşam seviyesini yükseltmeye çalışmak, üyelerin kültür seviyesinin yükselmesi için yayın organları ve radyolardan faydalanmak, konferanslar, kurs ve seminerler açık oturumlar tertiplemek.
 - c) Gerekli suni cihazların, motorlu ve motorsuz araçları sağlamak ve bu cihazların imali ve ilgili kısımlarının ithral edilen miktarlarının gümrük muafiyetinden veya indirimli tarifelerden istifade etmesini temine çalışmak.

d) Suni cihazların, motorlu ve motorsuz araçların üyelerin istifadesine tahsisi için gereğinde imal etmek, satışına yardımcı olmak ve dernek yönetimi ile amaçların gerçekleşmesi için gerekli gayri menkul ve menkulleri satın almak , tahsis ve vakıflar kurmak, işletmek ve benzeri başka kuruluşlar ile gereğinde müşterek çalışmak

e) Sakatların tedavisi ve üyelerine iş temini için bunlarla ilgili iş yerleri, tedavi ve bakım yerleri açmak işletmek vedevretmek

f) İş kanununda ki sakatlara ,iş yerlerinde %2 nispetindeki iş verilmesi hakkında hükmün uygulanması hakkında Bölge Çalışma Müdürlükleri, İşverenler Sendikası, Çalışma Bakanlığı ve ilgili resmi ve özel şahıslar ile kuruluşlara gerekli temas ve %2 nispetindeki iş temini ve hükmün kapsamının genişletilmesi için teşebbüs etmek

g) Sakatları istismar edenler ile ve özellikle dilenciler ile mücadele etmek

h) Dernek amacının gerçekleşmesi için benzeri yabancı kuruluşlar ile gerekli bilgi ve müsaade alarak işbirliği yapmak

ı) Sakatların resmi ve özel yerlere giriş ve çıkışları kolaylaştırıcı önlemlerin alınması ile ilgili gerekli merciler ile temasta bulunmak

i) Ortopedik özürlü sakatların ruh ve bedensel gelişmelerine katkısı olabilecek sportif faaliyetlerde bulunmak

k) Dernek merkezi ve şubeleri buldukları yerlerde kar amacı gütmeksizin özürlü kişilere tüketim ve istihdam yapmak amacı ile üretim ve tüketim kooperatifleri ve yardım sandıkları kurmak ve desteklemek

Madde 3: Dernek Siyasetle Uğraşamaz

Dernek üyelerinin her hangi siyasi partiye kayıtlı olmaları yönetim organlarında görev almalarına mani değildir. Ancak kanuni müsaade ile teşekkül etmemiş dernek , parti ve kuruluşlarla ilgisi olduğu kesin olarak tespit edilen üyelerin dernek ile ilgisi ihraç yolu ile kesilir. Bu sebeple dernekten çıkarılması:

- a) Genel Merkezde , Genel Merkez yönetim kurulunun
- b) Şubelerde , Şube yönetim kurulunun teklifi ve konunun onur kurullarında görüşülmesi ile gerçekleştirilir.

Madde 4: Derneğin dört türlü üyesi vardır:

- a) Sakat Üye: Kol, bacak ve omurga sakatlıkları neticesinde hareket gücünün % 10'undan mahrum kalanlar sakat üye olabilirler. Üyelerin sakatlık durumu gözle görülüp kabul edilecek şekilde olmalıdır. Değilse bir klinik raporunun veya bir hariciyeci ve bir ortopedist olması kaydıyla üç doktorun imzalı raporu ile sakatlık durumu tespit edilenler de sakat üye olarak kabul edilir.
- b) Sağlam Üye: Dernek amacının tahakkukunda yardımcı olacak sağlamlar da derneğe üye olabilirler

c) Şeref Üye: Dernek amacına olağan üstü yardımda bulunan kimselere verilir. Şeref üyeliği , dernekte kayıtlı sağlam ve sakat üyelere de olağan üstü yardımlarından dolayı verilebilir. Genel Merkez şeref üyeliği Genel Merkez yönetim kurulu kararı ile verilir. Şube yönetim kurulu kararının Genel Merkez yönetim kurulunca tasdik edilmesi şartı ile verilir. Şube yönetim kurulunun gerekçeli bir yazı ile müracaatı gereklidir. Genel Merkez yönetim kurulunun şube teklifini reddi aleyhine müracaat mercii ilk Genel Merkez genel kurul toplantısıdır. Bunun için ilk Genel Merkez genel kurul toplantısından en az 15 gün önce şube yönetim kurulu veya üye namzedinin genel kurula müracaat için Genel Merkez yönetim kuruluna yazılı talepte bulunması gerekir, Genel Merkez yönetim kurulu bu talebi genel kurula arz zorunluluğundadır.

d) Fahri Üye: Oy hakkı yoktur , isterse aidat öder.

SAKATLARIN DEVLET MEMURLUĞUNA ALINMA ŐARTLARI İLE HANGİ İŞLERDE ÇALIŞTIRILACAKLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Sakatların devlet memurluğuna alınma Őartları ile hangi işlerde çalıştırılacakları hakkındaki yönetmelik bakanlar kurulunca 12.05.1983 tarihinde kararlaőtırılmış olup 27.07.1993 tarih 181117 sayılı resmi gazetede yayımlanmıştır.Söz konusu yönetmelik aŐađıdaki gibidir.

Amaç:

Madde 1. Bu yönetmeliğin amacı 657 sayılı devlet memurları kanununun 1327 sayılı kanunla kaldıran ve 2595 sayılı kanunla yeniden düzenlenen 53. maddesine göre sakatların devlet memurluğuna alınma Őartları ve hangi işlerde çalıştırılacaklarını belirlemektir.

Kapsam:

Madde 2. Sürekli olarak çalışma gücünden en az %40 oranında yoksun olanlar ve sakatlığının görevini yapmasına engel olmadığı resmi sağlık kurulu raporu ile belgelenenler bu yönetmelik hükümlerinden yararlanırlar

Tanım:

Madde 3.Beden veya zihin gücünden yukarıda belirtilen oranda yoksun olduğu resmi sağlık kurulu raporu ile belgelenen ve bir iş bulmakta genellikle zorluk çeken fakat herhangi bir iş yerinde söz konusu yetersizliğe rağmen bazı işleri derhal ve kısa bir alıştırma sonunda yapabilecek olan kimselere Sakat denir.

Sakat Çalıştırmak ile Yükümlü Kurum ve Kuruluşlar

Madde 4 :

a) Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri ve belediyeler bunlara bağlı müesseseler kanunla kurulan fonlar kefalet sandıkları ve döner sermayeli kuruluşlar

b) Sermayesinin tamamı devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi müesseseler ile sermayesinin yarısından fazlası devlete ait bankalar

c) Hususi kanunlar ile veya hususi kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve teşekküller

d) Yukarıdaki bentlerde yazılı idare teşekkül ve bankalar tarafından sermayesinin yarısından fazlasına iştirak etmek suretiyle kurulan teşekküller ile bunların aynı nispette iştiraki ile vücut bulan müesseseler 657 sayılı devlet memurları kanununa göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 2 oranında sakat çalıştırmak zorundadırlar

Sakat Kadroların Tespiti

Madde 5. Sakat kadroların tespitinde ilgili kurum ve kuruluşun (taşra teşkilatı dahil) bütün memur kadrosu sayısı dikkate alınır. Ancak bunların istihdamında verimlilik , hizmet ilkesi ve ihtiyaçları göz önünde tutularak merkez ve illerdeki birimlere göre dağılımı ilgili kurum ve kuruluşça yapılır.

Sakat Kadroların Bildirilmesi

Madde 6. Kurum ve kuruluşlar çalıştırmak zorunda oldukları sakat eleman sayısı ile bunları hangi kadroda çalıştıracaklarını 657 sayılı devlet memurları kanununun 2670 sayılı kanunla değişik 50. maddesine göre çıkarılan ilk defa devlet memurluğuna atanacaklara uygulanacak sınav yönetmeliğinin 39. maddesi hükmü gereğince devlet personel dairesi ile iş ve işçi bulma kurumuna bildirir. İş ve işçi bulma kurumu bu kadrolara durumları uyan sakatların girmelerini sağlar. Ayrıca münhal kadrolara atanan veya işten ayrılan sakatları takip ve kontrolü için bir ay içinde iş ve işçi bulma kurumuna bildirir.

Atama

Madde 7. Sakatlar için ayrılan kadrolara 657 sayılı devlet memurları kanununun değişik 41 ve 48. maddelerinde belirtilen şartlar dikkate alınarak sınavla atama yapılır.

Sınav

Madde 8. Sınavda ilk defa devlet memurluğuna atanacaklara uygulanacak sınav yönetmeliğinde belirlenen esaslar dairesince yapılır.

Sakatların Çalıştırılacakları İşler

Madde 9. Belirli bir mesleği olan sakatların meslekleri ile ilgili işlerde çalıştırılmaları esastır. Belirli bir mesleği olmayan veya mesleğine uygun kadro bulunmayan sakatlar sakatlık durumlarına göre yapabilecekleri hizmetlere ait mevcut kadrolarda çalıştırılır. Sakatlar sakatlıklarını arttırıcı veya ek sakatlık getirici işlerde çalıştıramazlar.

İşyerlerini Sakatların Çalışma Şartlarına Göre Düzenlemek

Madde 10. Sakat memur çalıştırmak zorunda olan kurum ve kuruluşlar çalışma yerlerini sakatların çalışmalarını kolaylaştıracak şekilde düzenlemek gerekli tedbirleri almakve sakatların çalışmaları ile ilgili özel araç ve gereçleri temin etmek zorundadır.

BEDENSEL ÖZÜRLÜLÜĞÜN PSİKOSOSYAL YÖNLERİ

Sağlık sadece hastalıkların olmaması değil bedensel ruhsal toplumsal tam iyilik hali olarak tanımlanır. Ruh sağlığı da kişinin kendi kendisiyle çevresindeki kişilerle ve toplumla barış içinde olması sürekli ve dinamik denge ve uyum sağlıyabilmesi, yeteneklerini geliştirebilmesi sevebilmesi ve üretebilmesi ile mümkündür. İnsanın mutluluğu sadece bedensel işlevleriyle sınırlı olmayıp zihinsel ve toplumsal bir durumdur.

toplumsal çok yönlü bir sorundur. Kalıtsal, doğumsal sebeplerden trafik kazaları, kronik hastalıklar ve çevre kirliliğine dek bir çok faktörlerin sonucu gelişen özürlülük tüm toplumu ilgilendiren bir sorundur. Çalışabilecek nüfusun %7,10 unda çeşitli düzeylerde özürlülük söz konusu olup tüm dünyada yarım milyardan fazla özürlü insan olduğu bilinmektedir.

Bedensel özürlülük hallerinde kişinin tıp adamlarının ailenin toplumun ve devlet kurumlarının yapması ve yapmaması gereken işlevler ve tutumlar söz konusudur. Herşeyden önce bu insanların bedensel durumları kadar bir birey olarak yaşadıkları ruhsal ve sosyal güçlükleri anlamalı ve onların kişiliklerine ruhsal , duygusal durum ve gereksinmelerine uygun tutum ve hizmet ortaya koymamız gerekir.

Her fiziksel hastalık hasar ve organ kaybı kişide krize neden olur.Basit sıkıntıdan, kayıp tepkisine, kişilik bütünlüğünün tehdit edildiği duygusuna dek tepkiler uyandırır.

Fiziksel hasar kaybedilen organa , kişiye kişinin içinde bulunduğu aile ve toplumun tutumuna göre çeşitli ruhsal zorlamalara neden olur. Özürlü kişi başlangıçta kimlik ve varoluş krizi yaşar, güven zedelenir, yaşam alt üst olur sosyal rol ve işlevlerde gerçek ya da endişe edilen zorlanmalar yaşanır.

Gelecek endişesi, çevreye bağımlı olduğu , gizlilik ve mahremiyetinin özgürlüğünün, yeterliliğinin kısıtlanacağı endişesi gelişir, vücut imajı ve kendi bedeninden memnuniyet duygusu zorlanır. Pişmanlık , suçluluk, öfke, çaresizlik, çökkünlük, matem , kızgınlık,inkar gibi tepkiler gelişebilir. Yakınlarının sevgi ve anlayışını kaybedeceği , terkedileceği korkusu yerleşir. Muhtaç olduğu ya da ihtiyaçları karşılayan sevdiği kişilere karşı(aile,eş,çocuklar, hekimler) karmaşık ikilemli duygular gelişir.Ruhsal yapısının derinliğindeki eski çözümlenmemiş çatışmalar kişiyi zorlar. Böylece bedensel özürülük hazı ruhsal, sosyal, çevresel, ailesel, psikoseksüel gerçel ya da endişe edilen krizlere ve zorlanmalara neden olur. Fiziksel özürülüğü olan kişileri ve bu insanların duygularını, tepkilerini anlayabilmek için bu etkenleri ve bunlar arasındaki etkileşimleri dikkate almak gerekir.

1. Fiziksel alan etkilenen kaybedilen organın ne olduğu , özürülük ve işlev kaybına ilişkin kişinin değerlendirmesi kaybın anlam ve sembolik önemi

2. Ruhsal alan Kişilik yapısı , yaşam evresi, özürülüğe atfedilen anlam, kişilik yapısı , zorlanma ve kayıplarla başetme gücü, benlik gücü , daha önceki ruhsal öyküsü, psiko sosyal uyum yeteneği, yaşam idealleri, hastalıkla ilgili önceki deneyimler.

3. Psikososyal alan ailenin, toplumun, hekimin, toplumsal kurumların tutumları ve değer yargıları, kişinin mesleki işlev ve uyumu

Birey ve toplum sağlığı açısından özrürlük tüm tıp için geçerli olduğu şekilde koruyucu tedavi edici ve rahabilitasyon alanlarında ele alınmalıdır. Koruyucu tedbirler de birincil, ikincil ve üçüncül sağlık düzeylerinde ele alınır. Bu tedbirler doğum öncesi döneminden itibaren toplumsal önlemler eğitim ve sağlıklı yardım stillerinin geliştirilmesine dek uzanır. kazaların izlenmesi, erken tanı, çevresel etkenlerin azaltılması ,genetik danışmanlık, aşılama, psikososyal zorlamaların azaltılması, kalp hastalığı , hipertansiyon, ve bunun gibi kronik hastalıkların engellenmesi, alkol ve madde kullanımının engellenmesi bulaşıcı hastalıkların önlenmesi gibi yaygın koruyucu sağlık hizmetlerini içerir.

Rehabilitasyon bu insanların uyum ve topluma katılımlarına, işlevselliklerinin en üst düzeyde sağlanmasına dönük tüm tıbbi , ruhsal sosyal, kurumsal ve ekonomik yöntemleri içerir. Rehabilitasyon sadece özrürlülerin çevreye uyumunun sağlamasından öte toplumun ve çevrenin özrürlü insanların ihtiyaçlarını karşılamaya dönük yapılanmasıdır.

Prf. Dr. Sedat ÖZKAN
İstanbul Üniv. Tıp Fak.
Psikiyatri Ana Bilim Dalı Öğr. Üyesi
Liyazon Psikiyatrisi Birim Başkanı

Sevgi Çemberi Dergisi Sayı 16-17 1994 Sayfa 19

ÖZÜRLÜLER İÇİN SPOR

Bireysel sporlar yönünden özürllüer ve bunların yapabilecekleri spor tüelerinin başlıcaları şunlardır.

1. İki taraflı bacak arızası (amputasyon, kısalık, kontraktür)

Okçuluk, cirit, gülle, 25 m. yüzme

2. İki taraflı kol arızası (amputasyon, kısalık, kontraktür)

75 m koşu , uzun atlama, 25 m. yüzme

3. Tek taraflı bacak arızası (amputasyon, kısalık, kontraktür)

50 m protezli yürüyüş, ok-cirit-gülle atma , 50 m yüzme

4. Tek taraflı kol arızası (amputasyon, kısalık, kontraktür)

75 m koşu , uzun atlama, gülle - cirit atma , 50 m. yüzme

5. Körlük

60 m koşu , durduğu yerden uzun atlama, gülle, yüzme

6. Parapleji ve iki taraflı polyo felci

Gülle , cirit, okçuluk, basketbal,25m ve 50 m yüzme

Aşında yukarıda belirttiğimiz ölçüler içinde belirli kurallara bağlı , geniş bir organizasyon gerektiren sportif etkinli,kler, özürllü kişilerin spor yapabilmesi için tek seçenek değildir. Buna karşın masa tenisi, tekerlekli iskemle yarışı gibi çok basit oyunları hemen her yerde yapma olanağı vardır. Ayrıca, gruplar halinde T.İ üzerinde oynanabilen oyunlar da, diğer spor dallarına benzer yararlar sağlayabilir.

Özörlöler nasıl spor yapmalıdır:

Özörlö bir kişinin kendi yeteneklerinin farkına varması ve kendi kendine yeterli olmayı öğrenmesi, ancak rehabilitasyon aşamalarının tamamlanması ve bu konuda eğitilmesi ile mümkündür.

Özörlö kişinin kendine uygun spor dalını seçmeden önce iyi bir fiziksel muayeneden geçmesi gerekmektedir. Böylece fiziksel ve mental yetenekleri belirlemek, psikolojik ve sosyal eksiklikleri saptamak ve böylece kişiyi çok iyi tanımak gerekir. Bu belirlemeler, özörlöye uygulanacak olan programın, herhangi bir zarara yol açmasına önlemek ve kendine olan güvenini artırmak için yapılmalıdır. Bu yapılmadığı takdirde, hem arzu edimeyen sakatlıklar ortaya çıkacak, hemde,özörlö kişiden başarması olanaksız bir aktivite beklendiğinde , başarısızlık karşısında çok büyük bir moral çöküntüsü yaşanacaktır.

Özörlö kişinin spora başlamadan önce yapılacak olan değerlendirmesi çok sayıda elemanın yer aldığı bir ekip tarafından yapılması gerekirç Bu ekipte bulunacak elemanlar şu şekilde sıralanabilir: rehabilitasyon hekimi, fizyoterapist ortopedist, rehabilitasyon hemşiresi, nörolog, psikolog, mesleki rehabilitasyon uzmanı, özel eğitimciler ve antrenörler.

Bu ekibin amacı , özürünü 4 ana maddede değerlendirmek ve hazırlamaktır. Bunlar:

1. Spor,
2. Özel fiziksel eğitim,
3. Rehabilitasyon ,
4. Rekreasyon'dan

ibarettir.

Dört ana birim elemanlarının ortaklaşa yapacakları çalışmalar sonucu özürü için uygun bir spor ortamı ortaya konabilecektir.

Prof. Dr. Tunç Alp KALYON
Gülhane Ask. Tıp Akademisi
Spor Hekimliği Ana Bilim Dalı Başkanı

Sevgi Çemberi Dergisi sayı 6, 1992, sayfa 29

ÖZÜRLÜLERE 10 UYARI

21 yaşında hastalanan ve şu anda yaşamını tekerlekli sandalyede sürdüren ve sadece bilgisayar aracılığı ile insanlar ile ilişki kurabilen ünlü fizik bilgini Stephen Hawking tüm özürllülere kendi izlediği on kuralı açıkladı.

Günümüz Einstein'ı olarak kabul edilen Stephen Hawking yakalandığı amansız hastalığa yıllarca direndi ve yaşamını sürdürdü. Üstelik yeryüzünde çok az insanın başarabileceği buluşları yaptı.

Ünlü bilim adamı özürllülere uygulamalarını istediği 10 kuralı şöyle sıralıyor:

- 1. Ne kadar kötü olursa olsun asla pes etmeyin. Çıkacak olan faturayı da umursamayın.**
- 2. Hayatın acımasız olduğunu kabul edin.**

3. “Bu benim başıma nasıl geldi?” diye sormayın. Benden daha kötü durumda olan insanlar da vardır diye düşünün.
4. Uçurumun kenarında bile taklalar atabilirsiniz . Üstelik gülümseyerek ve bütün evreni aydınlatarak.
5. Ölmek zorunda olduğunuzu bilseniz bile , daha yapacak çok şey olduğunu unutmayın. Örneğin birini sevmek gibi.(Hawking hastalığa yakalandıktan sonra öğrenci olan Jane Wilde ile evlenmişti.)
- 6.Önemli olan ruh ve akıldır. Bedensel özürlü biri de sağlıklı olabilir.
7. Herşeyin en iyisini yapmaya çalışın. En cesaret gerektiren işlere bile atılın ve hastalığınızın ardına gizlenmeyin.
8. Hergünün tadına varın, akşama hangi partiye gideceğinizi planlayın ve geleceği düşünmeyin.
9. Sadece başkalarının yardımlarına açık olmayın kendi kendinize de yardım edin. Başkalarına hala birşeylerin üstesinden gelebildiğinizi gösterin.
10. Yapamayacağınız şeyler için boş yere üzülmeyin. Yapabileceklerinizi. yapmaktan zevk alacağımız için uğraşın.

FİLM KONUSU GÜLÇİN ERDİŞ'İN ÖZGEÇMİŞİ

5. 6. 1970 ' de İstanbulda doğdu. İlkokulu Kadıköy Nevzat Ayasbeyoğlu İlkokulunda, Ortaokulu, Kadıköy İnönü Ortaokulunda, Liseyi, Erenköy Kız Lisesinde okudu. Şu anda, A. Ö .F Sosyal Bilimler bölümüne devam ediyor. Kadıköy Belediyesi, Dursun Demirli Çocuk Yuvasında 1993 yılından bu yana Müdür Yardımcısı olarak çalışıyor. 1994 Aralık ayında Türkiye Sakatlar Derneği, Kadıköy Şubesini kurdu ve halen başkanlığını sürdürüyor.

ÇEKİM SENARYOSU

SAHNE 1. İC / GECE

Radyo İstasyonunda, Canlı yayın odası

1. Plan Baş - Açılma - Pan

Kayıt odasında görevli teknik personelden açılan kamera, sağa pan yapar. Canlı yayın odasında spiker ve konuğu görülür.

(Müzik)

2. Plan Ayrıntı

Kayıt odasındaki aletlerden düğme ve ışıklardan detaylar

(Müzik)

3. Plan Amors - Genel

Teknik personelin bulunduğu yerden canlı yayın odasındaki spiker ve konuğunun kendi aralarında konuşma ve işaretleşmeleri

(Müzik)

4. Plan Ayrıntı - Ayrıntı

Kayıt aletinin ses sürgüsünün çekilmesi, sete CD konulması

(Filmin müziği feedingleniyor, radyo program müziği başlıyor.)

5. Plan Bel - Amors

Kayıt odasındaki personelin hazırlığını bitirip, başla komutunu vermesi konuğun amorsundan görülür.

(Program müziği)

6. Plan Ayrıntı - Genel - Bel

Spikerin mikrofona konuşan ağız görüntüsü, kumanda odasından spikerin konuşması

(Spikerin açış konuşması, müzik feedinglenip fona geçiyor.

7. Plan Amors - Bel - Baş

Spikerin amorsundan konuğun spikeri dinlemesi, konuğun dinleyen yüzü

(Spikerin konuğunu tanıtması)

SAHNE 2 İC / GÜNDÜZ

Ev Ortamı

1. Plan Boy - Ayrıntı - Ayrıntı

Özürlü tekerlekli sandalyeden yere iner. Sürünerek kitaplığın yanına gider. Albüme bakar

(Özürlünün konuşması)

2. Plan Boy - Bel

Özürlü kitap okumaktadır Kamera yakına girer.

(Özürlünün konuşması)

3. Plan Boy - Ayrıntı - Amors

Özürlü çiçekleriyle ilgilenir. Tekerlekli sandalyenin tekerleğini hareket ettiren bir el, sandalye dönerek uzaklaşır.

(Spikerin konuşması)

4. Plan Ayrıntı - Amors - Bel

Mutfakta çay koyan özürlü, çayı bacaklarının üstüne koyar ve salona yönelir. Çayını pencere kenarındaki masaya koyar.

(Özürlünün konuşması)

5. Plan Baş - Ayrıntı - Genel

Gazete okuyan özürlü. Duvardaki resimden açılan kamera pencere kenarında gazete okuyan özürliye pan yapar.

(Özürünün konuşması)

6. Plan Ayrıntı - Bel

Telefon ahizesi ve telefonla konuşan özürli

(Özürünün konuşması)

7. Plan Boy - Amors - Boy

Telefon konuşmasını bitiren özürli, sandalyesini kapıya doğru sürer, kapıyı açar. Bakkalın getirdiği ekmeği ve gazeteyi alır.

(Özürünün konuşması)

8. Plan Ayrıntı - Amors

Tekerlekli sandalyenin tekerleğini çeviren bir el ve sandalye döner uzaklaşır.

(Spikerin konuşması)

SAHNE 3. DIS / GÜNDÜZ

Parkta ve deniz kenarında

1. Plan Boy - Amors

Özürli parkın parke yolunda ilerler . Görüntüye birbirine sarılmış çift girer.

(Özürünün konuşması)

2. Plan Omuz - Profil

Özürli deniz kenarında ilerler.

(Özürünün konuşması)

3. Plan Baş

Özürli denize bakar.

(Özürünün konuşması)

4. Plan Genel - Amors - Genel

Özürli insanların içinden geçerek parkta gezintisine devam eder. Bir çocuk hoplayıp zıplayarak görüntüye girer.

(Müzik)

5. Plan Ayrıntı - Ayrıntı - Genel

Parkta fiskiye ayalayan bir bahçıvan, ilerde bir yeri işaret eden bir el ve adres soran bir özürli

(Müzik feedingleniyor
Spikerin konuşması)

6. Plan Boy - Amors - Genel

Özürlü arabasıyla arabaların arasından geçer.
Merdivenlerden insanların yardımıyla çıkar.
Otobüse insanların yardımıyla birer.

(Özürlünün konuşması)

7. Plan Boy - Genel

Caddede biri tekerlekli diğeri koltuk değnekli
iki özürlünün yürümesi görülür.

(Özürlünün konuşması)

SAHNE 4. İC / GECE

Radyo İstasyonu

1. Plan Amors - Genel

Spikerin ve konuğunun konuşmasının
kumanda odasından izlenmesi.

(Spikerin Konuşması)

SAHNE 5. DIŞ / GÜNDÜZ

Pazar Yeri

1. Plan Boy - Genel

Pazara giden biri tekerlekli diğeri
koltuk değnekli iki özürlü

(Özürlünün konuşması)

2. Plan Bel - Genel - Bel

Alışveriş yapmaları ve alışveriş torbalarını
özürlü koltuğuna takıp alışverişe devam etmeleri

(Özürlünün konuşması)

3. Plan Bel - Baş

Tezgahtan tişört seçmeleri ve gümüş takı
denemeleri.

(Özürlünün konuşması)

4. Plan Boy - Genel

Voleybol oynamaları

(Özürlünün konuşması
Müzik)

SAHNE 6. İC / GECE**Radio İstasyonu****1. Plan Bel**

Spikerin konuğu ile konuşması

(Spikerin Konuşması)

SAHNE 7. DIş / GÜNDÜZ**Derneğe Gelis****1. Plan Genel - Ayrıntı - Bel**

Özörlünün Derneğe gelişi

(Özörlünün konuşması)

SAHNE 8. İC / GÜNDÜZ**Derneğin İci****1. Plan Ayrıntı - Bel**

Atatürk resminden açılarak masada telefonla konuşan özörlü görölür.

(Özörlünün konuşması)

2. Plan Boy - Bel

Odadan içeriye koltuk değnekli bir özörlü girer, dernek başkanı ile konuşur.

(Özörlünün konuşması)

3. Plan Boy

Bir özörlü tekerlekli sandalye ile çay getirir.

(Özörlünün konuşması)

4. Plan Ayrıntı

Saz çalan bir el ve açılma

(Özörlünün konuşması)

SAHNE 9. İC / GÜNDÜZ**Cocuk Yuvası****1. Plan Boy - Genel**

Çocuk yuvasında çocuklarla ilgilenen
özürlü

(Özürlünün konuşması)

2. Plan Ayrıntı - Genel - Bel

Değişik açılardan çocuk görüntüleri,
çocuklarla tek tek ilgilenen ve onlara
bakan özürlü

(Özürlünün konuşması
spikerin konuşması)

SAHNE 10. İC / GÜNDÜZ**Odasında ayna karşısında makyaj yapması****1. Plan Boy - Genel**

Odanın kapısı açılır . Aynada saçını
tarayan özürlü görünür.

(Özürlünün konuşması)

2. Plan Ayrıntı - Ayrıntı - Bel

Gözlerini boyar, aynada önünde taramalar
görünür, dudaklarını boyar.

(Spikerin Konuşması)

3. Plan Boy - Genel

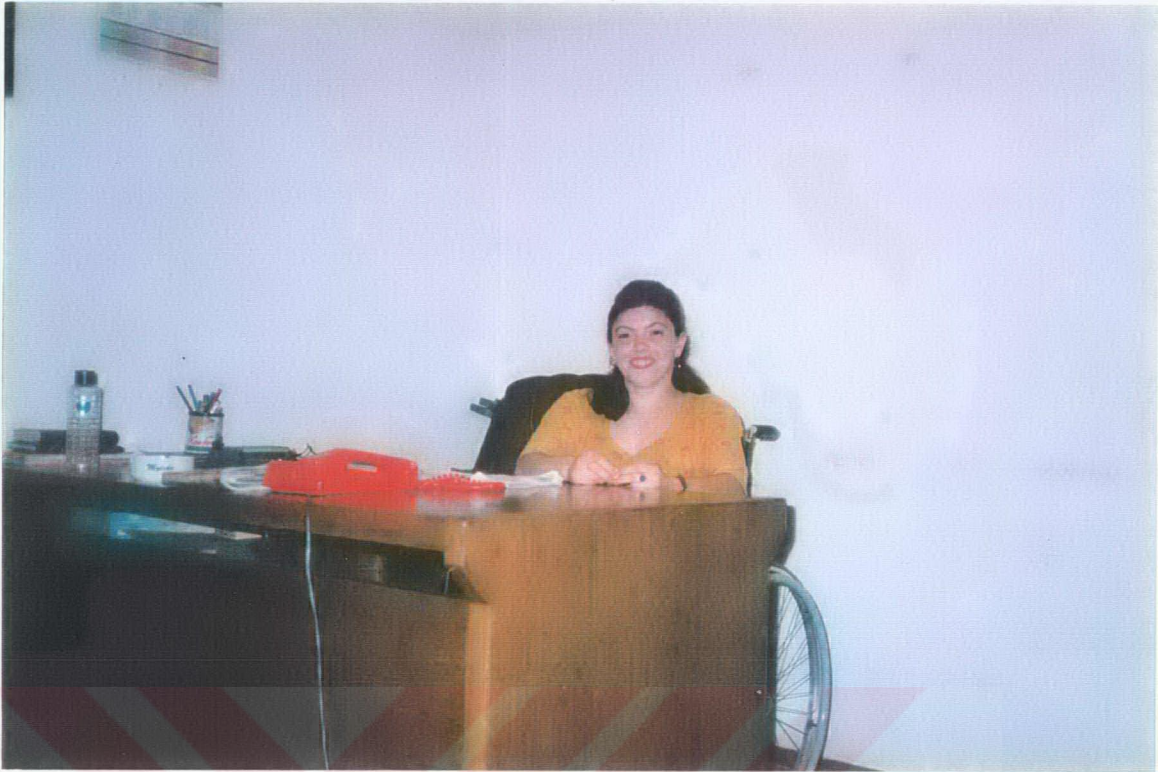
Kapı kapanır.

(Müzik)

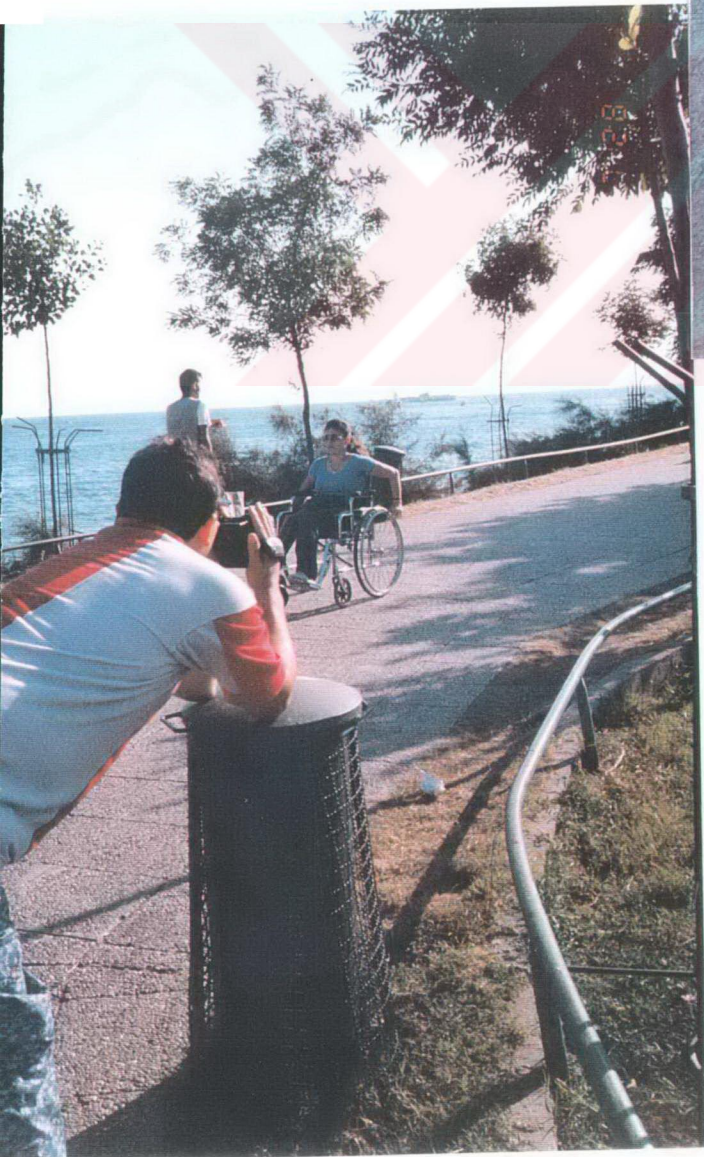
4. Plan Ayrıntı

Tekerlekli sandalyenin dönen tekerleği
ve jenerik.

(Müzik)

DURSUN DEMİRLİ ÇOCUK YUVASI

KADIKÖY BELEDİYESİ
DURSUN DEMİRLİ ÇOCUK YUVASI

